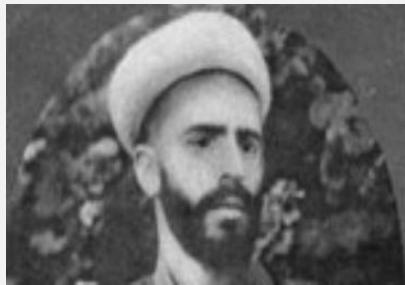


شهادت روحانی آگاه و مبارز انقلابی "شیخ محمد خیابانی" در تبریز(1338ق)

شیخ محمد خیابانی در سال 1297ق در خامنه از توابع شبستر به دنیا آمد.



شیخ محمد خیابانی در سال 1297ق در خامنه از توابع شبستر به دنیا آمد. در ابتدا مدتی به همراه پدر به کار تجارت مشغول بود، اما گرایش روحی به فراغیری علم او را به سلک روحانیت در آورد. شیخ محمد مدارج علمی را به سرعت پیمود و در درس عالی فقه و اصول و هیئت و نجوم شرکت کرد. در محاضره‌ای تبریز، وی از ارکان فکری و رهبری مردم بود و با لباس روحانیت و تفنگ بر دوش در سنگرها به دفاع از شهر و ناموس و حیثیت مردم مسلمان در مقابل سپاه متغوز عین الدوله صدراعظم قاجار پرداخت. پس از خلع محمدعلی شاه از حکومت، از طرف مردم تبریز به مجلس شورایی ملي راه یافت، و در کنار افرادی همچون شهید مدرس به دفاع از حقوق مردم قیام کرد. از قاجار کارهای درخشان خیابانی در مجلس دوم، اعتراض شجاعانه و کارساز او علیه اولتیماتوم استعماری دولت تزاری روس بود. اوضاع نابسامان ایران و اخراج نمایندگان آذربایجان از مجلس شورای ملي، شیخ محمد خیابانی را به تشکیل مجلس محلی و قیام مردمی فرا خواند و در 16 ربیع‌الثانی 1338 آن را علنی ساخت. در این قیام تبریز از لوث حضور خائنان و بیگانگان مزدور پاک شد و زمام امور به دست خیابانی و یاران خیابانی به قتل رسیده و یا خلع سلاح شدند. در نهایت بر اثر خیانت برخی مزدوران، شیخ محمد خیابانی در 29 ذی‌الحجہ 1338ق (22 شهریور 1299ش) به شهادت رسید. پیکر وی را در گورستان سید حمزه در تبریز به خاک سپردند. بعدها، این گورستان به مدرسه تبدیل شد و با ویرانی مدرسه، مقبره‌ای خیابانی مظلوم هم از بین رفت.